Перепілка в житі — радість.
В пшеницях волошки — смуток.
Ворон з ріль — печаль.
Гей, ти, коню, вибий іскру!
Вибий іскру! Кинь утому!
На звороті, на крутому,
Нам не личить жаль.

Погоріла синь — на грози.
Посмутніла даль — на сльози.
Миготить — на кров.
Друже, друже! Геть з журбою!
Народились ми для бою.
Нам іти разом з тобою
Прирекла л ю б о в.

Млою ворог? — В б л и с к а в и ц ю!
Хто суддею? — В грізну к р и ц ю!
Щоб на світ благословиться,
Став наш день і час.

По боях і клекотінні
Встане день в яснім цвітінні.
І прийдешні покоління
Пригадають нас.

Перепілка в житі — ніжність.
В пшеницях волошки — д у м а.
Мак червоний — кров.
Друже, друже! Геть з журбою!
Народились ми для бою.
Нам іти разом з тобою
Прирекла любов.

1926 р. Батурин

В ДАЛЕЧІНЬ

Кузня вибігла на гони.
В кузні молот зрання дзвонить,
Дзвонить — раз!-бий! — так! —
У горнилі мак червоний
І полями мак,
І — ген
мак.

Станем, коню, путь далекий.
Чуєш, коню, орлій клекіт?!.
Над розлогими полями,
За терпкою далиною,
Переможний орлій клекіт
Чи догонимо з тобою?

День хмарніє, хмурить брови...
Посіклись копита д'крові.
Посіклись копита д'крові,—
Позбивалися підкови.

Обносилась дивна збруя.
Нас минають подорожні.
Скарги тут ніхто не вчує
І молитва — згук порожній.

Станем, коню, станем. Д'крові
Позбивалися підкови.

Коваль вийде — коваль чорний,
Помічник його моторний,

Вийде, гляне, скаже слово,
Зробить все з важким спокоєм.
Вдарить молотом — готово! —
Стисне мужньою рукою.
На прощання скаже слово...

Нумо, коню! Чуєш клекіт?
Разом станемо до бою.
Перескачем путь далекий —
Час догонимо з тобою.

Нас не спинить біль утоми,
І вантаж не зломить спини.

Ми маленькі, сірі "гноми" —
На розпутті долю спиним...

Половіють сині гони...
В кузні молот дружньо дзвонить,
Дзвонить — раз!-бий! — так! —
У горнилі мак червоний
І полями мак,
І — ген
мак.

1926 р., Київ

ЧОРНОЗЕМЛЯ

Набрав у пригірщ повно... яка пухка і тепла!
Ну хто це там сказав, що можна розлюбить,—
Як десь коваль невтомно в весіннім дзвоні клепле,
По ріллях сонце йде — пускає голуби.

— Ну, здрастуй, чорне поле, і ти — старенька вербо!
Я ось прийшов... А знаєш:
ти — ніби не така...
Прийшла на шлях широкий і ти стрічати весну
І виглядати гуси з блакитного ставка.

А пам'ятаєш:
осінь... і плач в баюрі колій...
Здавалося, що вчасно б зависнуть на дротах.
Го-го, яка дурниця... Глянь:
ластівки і повінь
І плуг на скиби скибу так смачно наверта.

От взяти б просто цупко у нього з рук чепіги
Й, поки то буду дома, пройтися б разів п'ять...
Стрибками сонце босе за жайворонком біга,
І хутори далекі за маревом мигтять.

І крикнув так, аж млосно... аж відгукнулись балки...
Простіть, що ніби п'яний, що ніби троглодит,—
Це я утік від бруку туди, де бігав змалку,—
А ледь було не звик там і киснуть, і нидіть.

Моя руда свитина якраз до масти нивам,
А кострубате слово — як скиби грубих ріль...
Я знаю: тут з засіву напевне будуть жнива
І просте сіре слово не здасться на кукіль...

Прийду —
старий розкаже, як скрутно було взимку,
Як, зовсім захарчований, схудав мишастий кінь...

А проліски надійно кивнуть, такі манінькі,
І голубі, як чиста весіння голубінь.

Загати... купи гною... і верби у намисті...
На причілку дітвора:
"А діться — журавлі...
І гу-у-у-си..." —
й засміються, такі брудні і чисті,—
Мої маленькі друзі, колеги на землі.

Вже скоро сіять... Будемо,— так весело і просто...
А слідом вітер лащиться і грак на борозні.
Ге-ей...
Яка дитина,— не схожа трохи зростом,
Ну, а хіба мудрить?..
Хіба мені?
Набрав у пригірщ повно —
така пухка і тепла...
Ну хто це там сказав, що можна розлюбить?..
На зорі десь коваль в весіннім дзвоні клепле...
По ріллях сонце йде — пускає голуби.

ВЕЧІР ЗИМОВИЙ

Конає день на золотих ножах...
Холодне сонце кулею підбите,
Немовби око вилізло з орбіти,
Печальне око в золотих сльозах.
Іду снігами і не чую ніг...
Ввижається:
ромашки білі-білі...
Весінній шум...
Качата пролетіли
Десь на озера...
Крики перепілок
В житах...
Зирнеш: навколо — сніг і сніг.
А то лиш шум, а то вітри в дротах

Та пси голодні в дальніх хуторах.
Стара верба про славне літо снить.
В снігах печаль, в снігах така утома...
Не заздрю тим, хто в час такий
не вдома,
Тим, хто родився
тільки для весни.
1927

КАНІВ

Ліловий степ. Пустеля вод широка.
Убогих нив латки і комишів рябінь.
Іржа хаток, похилених в журбі.
А над усім — на кряжі голубім
Печаль очей великого пророка.

Ніхто ніде — лиш цвіркуни та вітер.
Ніхто ніде — лиш луки та яри.
І хмурить чоло, шапкою накрите,
Забута постать глиняна з гори.

Чого ж хмурний, понурий? Що жалієш?
Що слава розмінялася в словах?
Що хутори задрипані німіють
І няньчать злидні, як в минулих днях?

На "зломі двох епох" — в хвості, в болоті,
Щоправда, тяжко скинути горба.
Ніяк гарба прогресу в рабському поті
Не зрушить злиднів давнього раба.

Та все ж іде, гряде урбанізатор.
Прийде — розставить дивні комини.

На твоїм місці буде елеватор,
Дніпро замкнуть у шлюзи, як в штани.

Індустрія!.. Електрика!.. Машини!..
Нащо ж сади тут, люди, солов'ї?
Машини, брат, симфонію розчинять,
Поб'ють в диму цю вигадку гаїв.

Гуде мотор десь, протинає обрій —
То в новий день новий пророк гряде.
Ліловий степ, понурий і холодний
У млу, як ти, повив чоло бліде.

Йде вік новий, у панцери закутий.
Твій вік давно, одспіваний, пропав.
Мабуть, тому ти глиняний, забутий
І пилом днів, мов попелом, припав.

Лише в кутку — на простій чорній рамі
Положено васильки, ніби креп,
Рукою простою
і ввито рушниками
З любов'ю ніжною і тихими словами
Твій,
рабським часом тиснутий
портрет.

Ніхто ніде — лиш цвіркуни та вітер.
Ніхто ніде — лиш луки та яри.
І хмурить чоло, шапкою накрите,
Забута постать глиняна з гори.

1927

ТУМАН

Щоб оцей туман та сніги поїв,
Цей важкий туман, нерозгаданий.
Впав на груди піль, на печаль гаїв,
Впав на тихий сад, на обкрадений.

Срібні блиски рос, передзвони кос
В далині глухій увижаються,
Ластів'ячий крик і дівочий сміх,
І степи в шовках — у ногавицях...

Гей, нема, нема. Тут страшна зима,—
Мла, відчай і сон над оселями.
Понад садом — крук, понад степом — свист
І собачий брех понад селами.

Ні шовкових рос. Ні пісень нема.
Лиці одні сніги та липкий туман.
Впав на груди піль, на печаль гаїв...
Щоб оцей туман та сніги поїв.

МАЯК

Охтирському дитячому містечкові

На обрій пада дзвін, сковзається снігами
І будить день, гогоче в далині.
Сріблястий вітер ловить мідні гами
І для пісень тче ноти на вікні.

Співає хтось, розсотує хвилини...
А дзвін до праці кличе і вторить,

Встає "республіка" бадьора і єдина...
До ритму серць заслухається мить.

Якраз на розі літ — там, де вітри сонливі,
Якраз в снігах німих зорить у дні маяк.

Скажи, чому ж то, чарами якими
Не втиснутись до нього розпачу ніяк?

Понурих дум старих тримає срібні чотки
І дзвонить інеєм похмурий давній парк.
Підходить знову день в бавовняних обмотках,
Ніяк не втиснеться з жалем крізь довгу арку.

Дітвори дружній рій (світ новий на руїні),
Сім'я малих нескручених людей.
Нові ідеї новим поколінням
Готують... понесуть...
для всесвіту ідеї.

Ходжу я ранками, ходжу я вечорами,—
Де не ступну — ввижається зоря,
Відтворює жадібно вухо мідні гами.
Дитячий сміх... ритм праці...
личка... довгий ряд.

Зібралось сонце зникнуть в обрій білопінний
І покотило в безвість радості дукат.
Прийти б до сонця знов і впасти на коліна,
Прийти б... вернутися... вернутися б назад.

Понурих дум старих тримає срібні чотки
І дзвонить інеєм похмурий давній парк.

А день підходить знов в бавовняних обмотках,
Ніяк не втиснеться з жалем крізь довгу арку.

Якраз на розі літ, там, де вітри сонливі,
Якраз в снігах німих зорить у дні маяк...
Скажи, чому ж то, чарами якими
Не втиснутись до тебе розпачу ніяк?

ЖЕБРАКИ

В драну пелену загорнутий "син Божий".
Куренем платок на голові...
В день хороший,
В день такий погожий
Шкутильгає п'яна по траві.

На майдані супроти базару,
Рукавом зітерши сьомий піт,
Гармоніст співає про "пожари",
Про "фронти",—
Як справдішній піїт.

Заливається гармонія з надривом,
Засопить і кидається в такт...
І гримить в боях,
І свище гнівом...
І смердить від газових атак.

Голос сірий, витріпаний лихом,
Тягне повість
Вашу і свою.

Кривиться обличчя вічним сміхом,
Випиті глазниці сонце п'ють.

Горошини поту через шрами
Котяться
З калічного чола,—

"Ой, прощай ти, атец, і ти, мамінька!
З лазарета повєстка прийшла..."

Ну кому викрикує?
До кого
Простягає руки навмання?

Йде, лузгаючи насіння, поуз нього
У багні закаляна
Свиня.

Підійшла жона —
Жебрачка п'яна,
Положила сина на гармонь...

Ех ти "жисть" жестяного "баяна"!

Байдуже минають городяни,
Кида сонце промені в долонь.

ЛЮБЛЮ

I

Люблю,
як бір, стривожений набоєм,
луною стоголосою гуде...
Люблю ходить на самоті з собою
і не стрівать нікого аніде.
Ах, бір оцей понурий і безкраїй

з погордливо насупленим чолом...
Ніколи я, ніколи не вгадаю,
що він сховав під сизий свій шолом.
Мов сфінкс — володар мудрого спокою,
ховає невідому казку днів...
Мабуть, того і хочеться щось скоїть,
мабуть, того так заздрісно мені.
Рухливому, бентежному без міри,
мені б цю дивну мудрість розгадать,
щоб промінять крикливу свою ліру,—
щоби за спокій труднощі віддать.
Ех, синій бір... Але ж я непокірний,
бунтар на цій приборканій землі,—
(це мій прокльон),
я й сам собі не вірний,
коли десь є старці і королі.
А ти — король могутній і великий,
перегатила обрій твоя гать...
Ось я й прийшов — своїм бентежним криком
на зло твій мудрий спокій розігнать.
Не вір мені, що проміняю ліру
на твій казковий мертвий супокій,—
ти вік стоїш і не міняєш шкіру,
а з нас здирали й тричі по такій.

Ех, бір оцей понурий і безкраїй
з погрозливо насупленим чолом,
ніколи я, ніколи не вгадаю,
що він сховав під сизий свій шолом.
Мабуть, того й сварюся сам з собою,
що не вчуваю голосу ніде...
Мабуть, того й люблю, як від набою
він стоголосим велетнем гуде.

II

Люблю
виходить вранці на могилу
Й стріляти просто в "синю далечінь"!
Люблю, що тут і постріли безсилі,
І не почути,
скільки не кричи.
Безмежна шир. Які барвисті груди
Спокійної праматінки Землі!
Мені уклін — дротяні перегуди,
Мені привіт —
підхмарні журавлі.
Стовпи — гінці далекої культури —
Тікають шляхом просто в білий світ.
На їхню арфу вітер трубадурить,
На їхню арфу —
вітер-троглодит.

Такий він славний розбишака вітер!
Такий у мене милий трубадур! —
Порозганяв геть-чисто всенькі звіти,
Перемішав
відгомони культур.

А потім тихо лащиться на груди...
А сонце —
просто босе по землі!
Мені уклін — дротяні перегуди,
Мені привіт —
підхмарні журавлі.

Люблю
виходить вранці на могилу
Й стріляти просто в "синю далечінь"!
Люблю, що тут і постріли безсилі,

І не почути,
скільки не кричи.

1926

ДІВЧИНІ

В час вечірній, час печальний
Я Тебе чекаю в храм мій,—
У кімнаті сонця сальви*
І махорки тиміам...*

Ти прийди, моя далека,
Через хащі вечорові,—
Обернись хоч в тінь лелеки
І розправ крилаті брови,

Підніми очей зіниці,
Підведи до сонця профіль...
Ну, чого кричать так птиці,
На хрести чіпляють строфи?!

Над Собором, як на релі***,
Звуть вони Тебе юрбою,—
Архітектора Растреллі
Посилають за Тобою.
Посилають...
Голуб сизий —
Голуб сизий тихо тужить...
У кімнаті сонця ризи,
І Любов Надію кружить.

Сонця ризи...
"Сонце, сальви!

Сонце, танок!!." — Ти прийшла!
Розмальована, як мальва,—
Квіти, золото і шлак...****

На плече коса,— ой леле! —
Смуток сходить над бровою...
І Растреллі, і Растреллі
Йде, мов джура, за Тобою.

Ти усіх отак манила,
Неприречена нікому,—
У стрічках од скоростріла
І в диму пороховому.

Нецілована, незнана,
Недоклична — й все кохана,
Полум'яна й все похмура...
Вірний кінь слідом, як джура.

Мить прийшла і мить відплила —
Провела лиш тінь знайому: ...
У стрічках од скоростріла... ...
І в диму пороховому...

Пропливла на сизім тлі
Й знову канула в імлі.

Вибухає ніч громами,
І земля дрижить у дзвоні.
За любов ми йшли фронтами,
Серце кинувши під коні.

Гомін... Буря... Коні... Тіні.
Передзвони. Перегули...

В далині розбитій, синій,
Там ми молодість забули.

Розімчали коні серце.
Рознесли його степами.
Аж під хмари в буйнім герці
Стала молодість стовпами.

Коні... Тіні... Передзвони.
Перегуки. Канонада...
Хтось підкови срібні ронить.
Погасає...
Тоне...
Пада...

Догорає, догорає
Синій вечір десь за краєм.

Обернулась, не сказала.
І, не сказана, пропала.
І немає...

Поховав в далекій рудні.
Придавили зір повіки.
Діти буднів, діти буднів
Розвіталися* навіки.

За любов у громі криці
Загубивсь твій ніжний профіль...
Ну, чого кричать так птиці,
На хрести чіпляють строфи?!

Путь далека. Путь нелегка.
Непроглядна. Недоклична.

Загубилась тінь лелеки...
Беатріче... Беатріче!..

В час вечірній, час печальний
Я тебе чекаю в храм мій. —
У кімнаті сонця сальви
і махорки тиміам...

1925

МОНГОЛІЯ

I

За Каспієм тиша і синь,
Сипучі піски Кара-Куми...
Іду я з вітрами один –
Ідем ми до сонця у куми.

Туди ми, туди, де останній мулла,
Де сонце над муром Китаю,
Туди, де Батиєва слава цвіла,
До гір золотого Алтаю.

Шумлять і шумлять комиші над Аму*
І йдуть, і хвилюють ордою.
І шастає вітер, неначе Тимур,
По джунглях важкою ходою.

"Куди ви? Куди ви?... — шепоче крізь сон. –
Заорані соняшним ралом
І довтий мовчальник — азійський пісок,
І мертва брова Кос-Аралу.

Заорана слава... Умерли віки...
Давно одгриміли моголи...
Куди ви? Куди ви?.. До цих кишлаків?
Їм слава не сяла** ніколи!

Брудні і убогі там діти й батьки,
Покірні уздечці джамана***,
Пасуть свої вівці і ралять піски
Під спів, під молитву шамана

Брудні і убогі Алтай і Таджик...
І сила кумисом полита...
Огризкам, покидькам династій чужих
Не вирити славу зариту!

Куди ви?.. Куди ви?.."
Пустеля німа,
Безмежна, неначе Сахара,
І скаче пустелею вітер-басмач****,
І свище в пісках до Бухари.

Туди ми, туди, де останній мулла,
Де сонце над муром Китаю,
Туди, де Батиєва слава цвіла,
До гір золотого Алтаю.

II

Пісок і пісок, солончак і кизил,
Узгір'я, та джунглі, та спека.
Нікого ніде,— тільки втома та пил
Та щось маячить там здалека.

То юрти, мов копи на полі чужім...
І знову — нікого до краю.
Десь інколи джунглями вепр пробіжить.
Десь тихо допшур* заридає.

В азійських пісках під шатром голубим,
Мов грач** недосвідчений шахи,
Розкидала доля злиденних рабів
Недавніх ярим-падишахів.

Верблюди і вівці... Собака та кінь...
і йди, хоч на край цього світу!
Над юртами — мертва, розпечена синь,
А в юртах — замурзані діти.

Пісок і пісок...
А як день догорить,
Аж десь з-за хмурного Паміру
Повіє печаллю, комиш зашумить,

І джунглі затужать без міри.
По мертвих пісках попливе караван:
Не турки, не гунни, не скити***,—
То тіні важкі, як тягучий туман,
То тіні віків пережитих.

Встають і проходять по мертвих пісках —
Пильнують уславлені вої
Єгипет,
Багдад,
Індостан
і Дамаск
І землі Росії чужої.

Проходять зирнути, чи й досі стоять
Їх межі од моря й до моря,—
Од мурів китайських до синіх Карпат,
Од хащів Сибіру по мрійний Багдад,—
Чи й досі їм землі в покорі?!.

Шумлять і шумлять комиші над Аму. Нікого...
А хто там з ордою?!
То шастає з воями грізний Тимур
В Європу важкою ходою.

Шепоче пісок від нечутних копит,
І хмуриться зморшками чоло.
Він знає, що там би азійський джигіт!..
Що треба б Європі Могола...

Та гей, і дарма. Одбуло — не вернуть.
Що вмерло — довіку не встане.
І ходить печаль від уральських розпуть
По соняшний Ганг Індостану.

III

Пісок і пісок...
Ось звідсіль Тамерлан
В Каїр становив свої стопи.
Ось цими пісками ходив Чингісхан
Трусити за душу Європу.

І тіпався світ від вузеньких очей.
І тьмарилось сонце від скрипу.
Дрижали в огні під азійським мечем
Європа,

Китай
і Єгипет.

Дрижали...
Умерло. Згоріли вогні.
Зогнили Монголії квіти.
Умерла луна у віках в далині...
Нікого ніде,— тільки юрти одні,
А в юртах — замурзані діти.

Брудні і убогі ойрот і таджик,
І сила кумисом полита...
Огризкам, покидькам династій чужих
Не вирити славу зариту,

Не вирити силу...
Пустеля німа,
Безмежна, неначе Сахара.
І скаче пустелею вітер-басмач,
І свище в пісках до Бухари.

IV

Даремно шумлять комиші над Аму,
Даремно сумують ледачі.
Навіщо потрібен той сум і кому?
Навіщо цей вітер басмачить? —
Копає пісок, мов копитами Як,
Розгнузданий, дикий... Ой леле!
Чи з того ж прокинеться сила твоя,
Дрімотна азійська пустеле?!
Голодна...
Німа...
А як день догорить,

Ізнов з-за хмурного Паміру
Повіє печаллю, комиш зашумить,
І джунглі затужать без міри...

Давно одгриміли Чингіз і Тимур.
Змінила їх славу "Уклейка"*.
Даремно про давнє гнусавить допшур,
Та марить вві сні юломейка**:

"Куди ви? Куди ви?" — шепоче крізь плач.
Туди, де вогонь не згорає!
Звідтіль, де Батиєва слава цвіла,
З-під гір золотого Алтаю.

1926

НАД РОССЮ

Падає крячка на води
В ранішню Рось,
Б'ється об соняшну вроду,
Кличе когось.

Сонце встає і по барві
Світ розстеля,
Пальцями, ввитими в хмарінь,
Благословля.

Думу вудилища клонять
На поплавки.
Тихо...
Лиш шелести ронять
Рухи руки.

Часом рибинка дурненька
Вдарить на ґвалт...***
Й знову тихенько...
тихенько
Хвилі на вал.

Втомлений шумами міста,
Зойком сирен
Любий цей, в синім намисті,
Росяний день.

Любо так пити устами
Липневий сок,
Радісно стежить очами
На поплавок.

Шепче й киває осока
До ситнягів:
...Прийдуть одні в синій спокій,
...А там і другі.
Далі!
Іду звідціля я
Далі, до лук.
Радісно в серце ціляє
Соняшний лук.

Знову вудлища клонять
На поплавки,
Вдумливо шелести ронять
Рухи руки.

Падає крячка на води
В ранішню Рось,

Б'ється об соняшну вроду..
Кличе когось.

РИБАЛКИ

Сонце схилилось над кряжем –
Дивиться в сивий туман.
"Нумо, Івасю, наляжем!"
"Нумо, Іван..."

Човен. Як сковзалка, води.
Весла — блискучі мечі.
Шепіт осоками бродить,
В далях хтось пісню виводить,
Та перепілка кричить.

Там, за тією сагою,
Там, де рокити старі,—
Сивий дідусь над кугою
Зніме з тичок ятері —

На ніч тихенько розставить...
Скриє тички в куширі...
І перехрестить осоки,
Щоб берегли до зорі.

Місяць і зорі високі,
Небо і води глибокі,
Зорі внизу і вгорі,—
Щоб берегли до зорі...

Сонце сховалось за кряжем,
Кануло в сивий туман.
"Нумо, Івасю, наляжем!"

Сонце сховалось за кряжем.
"Нумо, Іван..."

1925

ТОВАРИШАМ

В намулі днів,
О, скільки вас завмерло,—
Погас вогонь, на попіл перетлів...
Багато кинули знесилено знамена,
Спалили кораблі.
Та то дарма!
Ну що ж...
(Нехай і шкода).
Де ж зичить нам довічного вогню?
Глянь! —
То йдуть весняним льодоходом

Нові
На ню,—
На працю ту,
Марудну і буденну.
Із гною зводити новітній Вавилон..
Осанна вам, знесиленим,—
Арену
Цю ви угноїли...
Я бачу ваші ймення,
Як вчую темп
Мозолистих колон.

Припало вам
Кипіти у вулкані.
Щасливий,

Хто м'ятежив і кипів...
Сьогоднішнє:
Скріпляти дрібен камінь
Трудних таких,
Политих потом днів.

Осанна ж їм,
Трудівникам невпинним.
Що йдуть з упертістю дрібної комашні
Робить основу небувалого донині...
Перекують хай на перо новій дитині
Ваш меч,
Гартований
В кривавому вогні.

ВУЛИЦЯ

Під рев сирен,
Під завивання лун
Біжать, січуться, мечуться в ударах
Огні...
Огні...
Туди, де втопла шхуна
В крові на грані,— там умирають луни.
Там лопаються очі,
Падають
І марять.

Огні...
На брук
У зорянім вінку
Роздіта ніч упала на коліна,—
Чоло молоньї колять і січуть...
Скригоче сталь,
Рида

Тупим плачем невпинно.
Вагони-арлекіни
Регочуться,
Тікають рейки вдаль.

Біжать повз кам'яниць німих
Туди...
Давно хтось зрадив їх:
Конвоєм строгим, тиснуть блискавиці
На замкнену,
На скручену спіраль...
Біжать
В якусь незнану магістраль
І крутяться...
І крутяться на місці.

БРАТОВІ

Проходять дні...
Згадав я:
пах любистку...
Базарять горобці в хворості під тинами...
Дихнули млосно чебрецем піски злотисті,
Зашептані і заколисані борами...

Метелики на калюжках і жовтороті гороб'ята,
А за левадами, в багні — манюні воюни...
І ми, як воюни — з піску будуєм хату,
В ганчірника вудки міняєм за штани.

Дивилось сонечко, моргало і сміялось:
"Заждіть, ось матінка з поденної прийде..."

А ми безштаньками по берегу ганялись,—
Рогіз, лопуцьки їли цілий день.

Співали "Молочай" (а молочай колючий),—
Там про китайську душу й ще про щось,
Не знать мені, про що, лише такий співучий
Не стрінеться мотив, і стріть не довелось.

Татусь приходив пізно у суботу
У цеглі весь... Аршин і ватерпас... *
Заморений з надмірного клопоту,
Приносив суслики і сухарі для нас.

І весело було...
У даль шляхи манили...
Плели корони ми на Йвана з ситнягу...
І вірили у щось...
І вірити хотіли,—
В веселий сміх... у райдугу-дугу...

А потім —
хмарні дні...
А потім батько п'яні...
(Терпіння проточив слизький хробак)
І мати вічно бита...
Все, як у тумані.
Поденна...
Сльози...
Вкинулась злоба.
В брехні зросли, а няньчила ненависть...
(Ходу з жадобою присосує земля...)
І сині обрії онучами зап'ялись:
Позад — імла...
і спереду імла.
А там —

вогні... бої...
І рух швидкий невпинний,—

Щоб все вмістить, одразу світ обнять.
Та скорий рух прискорює горіння —
вітри і дим... і попіл...
Догорів?
Благословлю
ключі
вертать.

"ГАЗАВАТ"

То ліра війни і печалі...
Болить моє серце від болю.
М. Булатович

О, краю мій! О, мій народе сірий!
У перший раз (за скілько це віків?)
Підвів ти голову, затуркану без міри...
І знов хотять зіпхнуть тебе у прірву.
У прірву рабства, в царство батогів.

Недолюдки! Раби крові і злота!
Кретини від культури!
Як давно
У корчах б'ється світ — на зверхній позолоті
"їсть очі" вічних війн і заколотів,
Незмитого позорища плесно.
Переділили світ на шмаття між собою
І гризетеся, як собаки за маслак.
"Святиня..." —
І святих гуртуєте юрбою,
А раб

Мовчить, обдурений, та йде за них до бою,
Лише
стиска кулак.

Аллах, Христос, десь Будда і Єгова...
Силенна рать пророків і богів
І всі — святі, і всі жадають к р о в і,
Зовуть під прапором великої любові:
"На газават!..
На газават!.."
(за ваші упруги*).

Великий газават (облудливий і п'яний)
За віру!, рідний край... за націю... царя...
Укоськали раба Євангеллям, Кораном,
Днедавніх римлян нові могикани,
І ріже брата брат...
І десь горять
І плачуть діти в полум'ї пожарищ,
Збирають злидні в камені руїн.
І падає (не вам) "гуманна" кара
На голову (все тих) рабів "чужих" країн.

Під стягом божества, з корогвами законів
(О, скільки на землі натикано хрестів!..)
Дітей і тихі ниви — топчуть коні,
А про любов, про страдницькі долоні
Одні слова, одні слова пусті.

Безсоромно звели брехню в святиню,
Безжалісно обкрали простяка...
Ще може хтось спокійно бачить нині,
Як продає й XX вік гординю
За срібного старого п'ятака?

Переділили світ і ділите щоденно.
Пішов на послух розум до гармат.
Святиня? — то долар.
Любов? — грабіж шалений.
І точиться на золоті знамена
За цього "б о г а" дикий газават.

І скільки вас?! У чому сила ваша?
В чаду брехні, в отруті лицемір.
На пальцях злічені фінансові апаші*,
(Позорище!)
На мілійони нас, на душу нашу
Роззявив пащу той неситий звір.

О нечисть, кинута на голову народів,
На голову затурканим рабам,—
Культура!!!
О, чи скоро скаже — годі!
Й розвалить раб пародію з пародій
І прапор ваш на шмаття поруба?

Та все мина, всьому бувають грані...
Владарі царств осліпли? Що ж, пора:
Родився світ нового передрання,
В крові потопла Біблія остання,
В сльозах сиріт потоп старий Коран.

І не один, не частка,— мілійони
Зведуть в м'ятеж мозолі чорних рук:
Впадуть у прах фортеці і Сорбонни,—
Облудливі корогви і ікони
Розіб'ються, розщепляться об брук.

То "судний час", коли раби повстануть:
Заллє планету гнівом сірий хлоп...
О, буде, незаписаний ні в одному Корані,
Єдиний і останній
Воістину для вас страшний "потоп".

І у цьому м'ятежному потопі
Не винесе ковчег вас ні на який Арарат.—
То буде вам, недолюдки, циклопи,
Від сірого, від збудженого хлопа
Останній
неповторний "газават".